

BANKIER BJORN STIBBE SCHRIJFT THRILLER OVER ZWENDEL

Bankier: „De mens wil bedrogen worden”

Emile Bode

AMSTERDAM - Bankieren is helemaal niet moeilijk, zegt Wilbur-Karp in het boek 'De zwendelaar' tegen een beginnende collega. Volg gewoon de drie-zesdrie regel: geld trek je aan tegen drie procent, je leent het uit tegen zes procent en om drie uur sta je op de golfbaan.

Auteur Bjorn Stibbe glimlacht. „Het is een grapje uit de bankwereld dat ik heb gebruikt. Ik wil ermee zeggen dat een bank een solide en winstgevende instelling is, als het ingelegde geld gewoon met winst wordt uitgeleend. Maar zo is het de afgelopen jaren niet gegaan.”

Stibbe is een bankier in het middenhoge segment. Zijn werkgever beschouwt zijn thriller een privéproject. De bank stelde wel als voorwaarde dat hij de naam van zijn werkgever niet zou noemen, ook al berust het boek op fantasie. Overigens komen wij wel achter de naam van de bank. Het is misschien wel de keurigste bank van Nederland.

Slachtoffers

In 'De zwendelaar' introduceert de steenrijke kunstliefhebber William Scarborough in een Nederlands miljonairsdorp het unieke beleggingsfonds Imperiumbouwer. Natuurlijk worden de investeerders opgelicht en het spannende verhaal met de nodige slachtoffers kan beginnen.

Stibbe: „Als dit boek twintig jaar geleden was geschreven, zouden veel mensen het verhaal ongeloofwaardig hebben genoemd. Nu weten ze beter, getuige beleggingsfondsen zoals Palminvest en de zwendelpraktijken van de veroordeelde zakenman René van den Berg.”

Hoe is het mogelijk dat zelfs intelligente mensen in dergelijke fondsen investeren?

Stibbe: „De mens wil bedrogen worden. De rendementen die worden aangeboden, zijn te mooi om waar te zijn en ze zijn dus ook te mooi om waar te zijn. De mensen willen graag geloven in iets dat groter is dan ze kunnen bevatten. De mensheid wordt gefascineerd door het

talent en de mooie verkooppraatjes van de aanbieder en gaat dan minder rationeel denken. Die Van Den Berg schijnt een charismatische persoonlijkheid te zijn. Je betaalt in wezen om toegang tot hem te krijgen. Ik heb begrepen dat sommige beleggers nog steeds niet boos op hem zijn, terwijl ze kapitalen hebben verloren. Het heeft ook met psyche te maken en uiteraard met hebzucht. Of de angst om te verliezen. Als jouw buurman beweert dat hij in een half jaar tijd 30% rendement heeft gehaald op zijn beleggingen, wil je kennelijk niet onderdoen.”

Gedupeerde Nederlanders spaarden gemiddeld €12.500 bij de IJslandse bank Icesave. De hogere rente leverde slechts een gemiddeld voordeel van circa €125 per jaar op.

„Het zijn kennelijk mensen die het onderste uit de kan willen halen en denken dat ze slim zijn. Zo zijn er ook mensen die honderd kilometer omrijden omdat de flatscreen bij de Mediamarkt 50 euro goedkoper is dan in hun dorp, maar de benzinekosten gemakshalve vergeten.”

Ook de keurige banken doen er gewoon aan mee. Het verstrekken van onverantwoord hoge hypotheek. Het geven van leningen tegen woekerrente. Onvoldoende wijzen op de gevaren van risicovolle beleggingen.

„Ik zal niet ontkennen dat er fouten zijn gemaakt. Zowel banken als burgers hebben te veel geld geleend. Dat merk je vooral in Amerika, waar fors werd gespeculeerd op de overwaarde van het eigen huis. Dat zie ik in Nederland niet zo gauw gebeuren. Een goede bank moet ook wijzen op de nadelen en dat is niet altijd gebeurd.”

Want banken wijzen vooral op de voordelen?

„Toen ik in Engeland werkte, kreeg ik ongevraagd tal van creditcards opgestuurd. Je mocht 5000 pond rood staan en de eerste zes maanden werd geen cent rente in rekening gebracht. Dus heel wat mensen maakten schulden en dan zijn de eerste zes maanden voorbij en komt de afrekening. Die banken spelen in op de hebzucht van de mens, maar omgekeerd moet de klant ook de zelfdiscipline hebben om niet rood te willen staan.”

De thrillerschrijver (zijn favoriete auteur is Stephen King) neemt een slokje van zijn koffie en zegt: „U moet een bankinstelling zien als een weldadig ontbijtbuffet in een vijfsterrenhotel. Er zijn gasten die desondanks gewoon een croissantje nemen, een ei en een kopje koffie. Maar er zijn ook gasten die zich helemaal volproppen, ook al kunnen ze het niet op. Ze nemen alles. Zo is het ook met beleggen. Je kunt alle risico's nemen of op safe spelen.”

De hoofdpersoon in 'De zwendelaar' is de jonge, ambitieuze bankier Victor van Zanten. Hij moet aandelen en effecten aan steenrijke plaatsgenoten verkopen. Hij gaat buitengewoon agressief te werk. Hij verdiept zich intens in zijn klanten, chanteert ze haast. Hij verdiept zich ook in kunstgeschiedenis en in wijnen om zich beter in het wereldje van de rijken te kunnen verplaatsen.

Bestaan er bankiers zoals Victor van Zanten?

Stibbe: „Dat sluit ik niet uit, ofschoon hij wel zeer extreem is. Er zijn private bankiers die zeer ver gaan om klanten aan zich te binden in de hoop een vette bonus in de wacht te slepen. Het is overigens vrij normaal dat je als bankier belangrijke klanten uitnodigt voor golftoernooien, kunstbeurzen en wijnproeverijen. Er zijn bankiers die maar één steenrijke klant hebben,

bijvoorbeeld uit de Quote 500. De bankier is dus een vertrouwenspersoon die alles van zijn klant weet. Die soms zakenreizen regelt, zorgt voor de beveiliging van het huis, de studie van de zoon, het testament en indien noodzakelijk de geheimhouding rond de minnares. Als zo'n persoon elk jaar een rendement van tien procent op het vermogen van zijn klant maakt, mag hij ook goed beloond worden."

Als je als medewerker van een bank goed presteert, krijg je een bonus. Maar als je slecht presteert, krijg je geen malus ofwel een boete.

„Als je slecht presteert, krijg je een waarschuwing van de baas en daarna vlieg je eruit. Dat is dus wel een malus. En als je het als handelaar slecht doet, verlies je sowieso je goede naam. Het is een keiharde wereld."

Heeft u bankiers gekend die vette bonussen opstreken en met de weelde geen raad wisten? „Zeker, vooral in Londen. Rijkdom moet langzaam verdiend worden. Als het te snel gaat, kun je gekke dingen gaan doen. Je gaat extreem consumptiegedrag vertonen. Je compenseert het stressvolle bestaan met drugs, drank, verkeerde vrouwen en onverantwoorde aankopen. Je gedraagt je als een superster. Ik denk dat heel wat handelaren nu hun huis in peperdure steden zoals New York en Londen moeten verkopen. De beste bankiers zijn stabiel. Zij laten zich niet gek maken."

Er zijn miljardairs die zelfs van minder dan 1% van hun vermogen als God in Frankrijk kunnen leven. Toch willen ze vaak meer. Hoe kan dat toch?

„De zwendelaar in mijn boek is zo iemand. Het is een categorie mensen, die het helemaal niet om het geld te doen is. Ze zijn gewoon verslaafd aan het spelletje en willen laten zien dat ze succesvol zijn. Ze zijn meestal ook verslaafd aan de aandacht en kunnen gewoon niet stoppen. Ze zijn anders dan bijvoorbeeld ex-topvoetballer Jaap Stam, die van het ene op het andere moment bij Ajax stopte en helemaal geen behoefte meer had aan publiciteit."

Stibbe woont in een groene villawijk in Bussum waar de bewoners zich verstoppen achter hoge bomen. Hij is getrouwd en heeft drie jonge kinderen. Schrijven is zijn passie. Hij wilde jaren geleden al een thriller publiceren voor een breed publiek. Maar hij merkte ook dat dit veel moeilijker is dan het lijkt. „De verhaallijn had ik in mijn hoofd, maar het aantrekkelijk opschrijven is een tweede. Bovendien duurde het een paar jaar voordat een uitgever bereid was dit boek uit te geven. Vaak lezen ze je manuscript niet eens en reageren in het geheel niet. Ik besef dat ik nu geluk heb, want ik geloof dat slechts één op de duizend manuscripten wordt uitgegeven. De mensen die het gelezen hebben, vinden het leuk en spannend. Nu hoop ik dat mijn boek vertaald en verfilmd wordt. Ook die kans is 1 op 1000, maar je moet altijd in dromen geloven. Bovendien heb ik nog vier boeken in mijn hoofd zitten, dus ik ga gewoon door."

Maar het salaris bij de bank is voorlopig nog welkom?

„Ja, het is heel moeilijk in Nederland van de opbrengst van een boek te kunnen leven."

De Zwendelaar, door Bjorn Stibbe. Uitgever: Bruna